

Nr 8.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1932 kl. 11 f. m.

Sammansatt stats- och bankoutskotts utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala.

I en till riksdagen avlåten, den 22 januari 1932 dagtecknad proposition, nr 44, har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att å allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1932 uppföra

dels till avlöning åt innehavaren av B. John F. och Svea Anderssons professur vid universitetet i Uppsala i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar ett belopp av 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte rätt till ett tillägg av 1,000 kronor å lönen efter fem års tjänstgöring,

dels ock till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid nämnda universitet ett belopp av 37,400 kronor, att utgå med den fördelning, Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till omförmälda statsrådsprotokoll.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, vilken hänvisats till bankoutskottet för förberedande behandling, har efter överenskommelse mellan statsutskottet och bankoutskottet behandlats av sammansatt utskott.

Sedan Kungl. Maj:t i proposition den 30 januari 1931, nr 64, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag, framlagt förslag angående upprättande av ett institut för högspänningsforskning, anmälde riksdagen i skrivelse den 26 mars 1931, nr 94, bland annat, att riksdagen i enlighet med nämnda förslag

dels medgivit, att vid universitetet i Uppsala finge — i huvudsaklig över-

ensstämmelse med bestämmelserna i ett i nämnda statsrådsprotokoll återgivet, den 3 maj 1918 dagtecknat gåvobrev av ingenjören B. John F. Andersson och hans hustru ävensom med vad föredragande departementschefen i samma statsrådsprotokoll tillstyrkt — upprättas ett institut för högspänningsforskning,

dels medgivit, att, med iakttagande av de i ovanberörda donationsbrev angivna villkor och bestämmelser, finge från och med den 1 juli 1932 vid universitetet i Uppsala inrättas en professur i elektricitetslära benämnd »B. John F. och Svea Anderssons professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar»,

dels bestämt, att innehavaren av den sålunda beslutade professuren skulle från allmänna indragningsstaten åtnjuta en avlöning av 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte efter fem års tjänstgöring ett ålderstillägg å lönen å 1,000 kronor, ävensom varda i pensionshänseende likställd med ordinarie universitetsprofessor och följaktligen vara underkastad bestämmelserna i 1907 års lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension,

dels ock till lån till universitetet i Uppsala för uppförande, inredning och utrustning — allt i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet företedda ritningar och kostnadsberäkningar — av lokaler för institutet för högspänningsforskning å riksstaten för budgetåret 1931/1932 bland utgifter för kapitalökning under rubriken »Fonden för förlag till statsverket» anvisat ett reservationsanslag av 425,000 kronor att utgå av lånemedel;

allt under förutsättning att, så snart ske kunde, de genom ovanberörda donationsbrev den 3 maj 1918 till universitetet i Uppsala överlämnade medlen användes ej mindre till återbetalning av nyssnämnda lån än även till bestridande av avlöning för innehavaren av den föreslagna professuren ävensom övriga med institutets verksamhet förenade kostnader.

Den 24 april 1931 anmälde denna riksdagens skrivelse för Kungl. Maj:t, som därvid föreskrev, att vid universitetet i Uppsala skulle — i huvudsaklig överensstämmelse med bestämmelserna i ovannämnda gåvobrev av ingenjören B. John F. Andersson och hans hustru ävensom med vad departementschefen i angivna statsrådsprotokoll tillstyrkt — upprättas ett institut för högspänningsforskning.

Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att, med iakttagande av de i berörda donationsbrev angivna villkor och bestämmelser, skulle från och med den 1 juli 1932 vid universitetet i Uppsala inrättas en professur i elektricitetslära, benämnd »B. John F. och Svea Anderssons professur i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar», med de avlönings- och pensionsförmåner samt med de skyldigheter för professurens innehavare, som angåves i riksdagens berörda skrivelse.

Härjämte anbefallde Kungl. Maj:t samma dag vederbörande vid universitetet i Uppsala att vidtaga åtgärder för tillsättande från och med den 1 juli 1932 av den sålunda inrättade professuren i elektricitetslära.

Vidare fastställde Kungl. Maj:t de i ärendet föredragna ritningarna till lokaler för institutet för högspänningsforskning att — under iakttagande av vad byggnadsstyrelsen anfört i ett i ärendet avgivet, den 30 oktober 1930 dagtecknat utlåtande — lända till efterrättelse vid byggnadsarbetets utförande med rätt för universitetet att under arbetets fortgång, där så prövades nödigt, vidtaga sådana smärre ändringar i byggnadsplanen, som icke ökade den beräknade kostnaden.

Tillika bemyndigade Kungl. Maj:t det större konsistoriet vid universitetet i Uppsala att för därmed avsett ändamål på rekvisition i mån av behov och mot vederbörlig skuldförbindelse i riksgäldskontoret lyfta ovan omförmälda, å riksstaten för budgetåret 1931/1932 anvisade reservationsanslag av 425,000 kronor; och skulle universitetet till Kungl. Maj:t inberätta, när de genom ovanberörda donationsbrev den 3 maj 1918 till universitetet doneerade medlen uppginge till sådan storlek, att de kunde användas såväl till återbetalning av nyssnämnda lån som till bestridande av avlöning för innehavaren av förenämnda professur ävensom övriga med institutets verksamhet förenade kostnader.

Slutligen anbefallde Kungl. Maj:t vederbörande vid universitetet i Uppsala att verkställa utredning och avgiva förslag rörande personal- och driftkostnader vid institutet för högspänningsforskning vid universitetet i Uppsala för tid från och med budgetåret 1932/1933.

Sedan kanslern inkommit med förslag till bestämmelser beträffande ifrågasvarande institut för högspänningsforskning, fastställde Kungl. Maj:t genom beslut den 23 oktober 1931 stadgar för institutet.

Den utredning jämte förslag rörande personal- och driftkostnader för institutet, som infordrats genom ovanberörda kungl. brev den 24 april 1931 och som jämlikt propositionen till fjolårets riksdag var avsedd att föreläggas 1932 års riksdag, har nu inkommit. Utredningen utmynnar i följande förslag:

a) *Personalkostnader.*

Instrumentmakare eller förste mekaniker kronor 4,000: —

Extra arbetshjälp:

Assistent » 6,000: —

Skriv- och laboratoriebiträden » 3,000: —

Biträdande mekaniker och vaktmästare » 3,000: —

Summa personalkostnader kronor 16,000: —

b) *Driftkostnader.*

1. Uppvärmning 3,560: —

2. Elektricitet 1,500: —

3. Vatten och avlopp 100: —

4. Renhållning 950: —

5. Instrument och apparater 4,000: —

6. Biblioteket 1,000: —

Transport 11,110: —

Transport 11,110: —

Förbrukningsmateriel:

7. Glas, porslin och gummivaror	100: —	
8. Monteringsmateriel för elektriska ledningar, isolatorer m. m.	1,000: —	
9. Fotografiska utensilier, film, kemikalier m. m.	1,000: —	
10. Diverse förbrukningsmateriel, skrivmateriel	1,790: —	
11. Metallvaror och verktyg m. m. för verkstadens underhåll och drift	3,000: —	6,890: —
12. Snickerimateriel, nyanskaffning av möbler, laboratoriebord och dyligt	1,000: —	
13. Telefonavgifter	400: —	
14. Frakter och resor	2,000: —	
		<hr/> Summa kronor 21,400: —

Departementschefen har för egen del anfört huvudsakligen följande:

Enligt 1931 års riksdags beslut skulle den av riksdagen beslutade professuren i elektricitetslära avlönas förmedelst anslag från allmänna indragningsstaten, och skulle avlöningsförmånerna utgå i likhet med vad som i avlöningshänseende gäller för universitetsprofessor. Enär likaledes enligt riksdagens beslut professuren skulle inrättas först från och med den 1 juli 1932, har något anslag för dess avlöning icke blivit uppfört å indragningsstaten för budgetåret 1931/1932, men torde detta nu bliva erforderligt från och med budgetåret 1932/1933. Å denna stat torde sålunda nu från och med den 1 juli 1932 uppföras de av 1931 års riksdag beslutade löneförmånerna.

Såsom framgår av propositionen till 1931 års riksdag, var avsikten, att såväl professors avlöning som personal- och driftkostnader för institutet skulle utgå å indragningsstaten, intill dess den Anderssonska donationen uppgått till sådan storlek, att den kunde användas till täckande av dessa kostnader.

Vad nu beträffar institutets personal- och driftkostnader — utom professors avlöning — varom i enlighet med vad som uttalades i 1931 års proposition närmare förslag skulle föreläggas 1932 års riksdag, har en utredning i detta hänseende förebragts, vilket slutar på ett belopp av sammanlagt 37,400 kronor, därav personalkostnader 16,000 kronor och driftkostnader 21,400 kronor. Jag har icke funnit något att erinra mot vad härutinnan föreslagits. Personalkostnaderna synas mig böra av Kungl. Maj:t tillsvidare fördelas i anslutning till det föreliggande förslaget, men i fråga om driftkostnaderna torde böra till institutets förfogande ställas det beräknade totalbeloppet av 21,400 kronor att utan någon närmare fördelning på de olika posterna användas för därmed avsett ändamål. I riksstaten torde emellertid under allmänna indragningsstaten böra uppföras ett anslag av 37,400 kronor att utgå till institutets personal- och driftkostnader i anslutning till ovan angivna fördelning.

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag är, såsom i statsrådsprotokollet framhållits, en följd av det utav 1931 års riksdag fattade beslutet rörande inrättande vid universitetet i Uppsala av ett institut för högsäpänningsforsk-

ning, vars verksamhet beräknats skola taga sin början från och med budgetåret 1932/1933.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande avlöning från allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1932 åt innehavaren av B. John F. och Svea Anderssons professur vid universitetet i Uppsala i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar överensstämmer med 1931 års riksdags beslut i ämnet och har ej givit utskottet anledning till erinran.

Kungl. Maj:t har vidare framlagt förslag om anvisande — likaledes å allmänna indragningsstaten — av ett belopp å 37,400 kronor för institutets för högspänningsforskning personal- och driftkostnader, därav personalkostnader 16,000 kronor och driftkostnader 21,400 kronor.

Bland personalkostnaderna ingår en beräknad anslagspost å 4,000 kronor till avlöning åt instrumentmakare eller förste mekaniker. De åligganden, som skola tillkomma denne befattningshavare, synas ungefärligen jämförliga med dem, som tillkomma preparatorer och instrumentmakare vid universitetsinstitutioner. Dessa befattningshavare äro placerade i lönegraden B 10 och åtnjuta alltså å E-ort (Uppsala) en avlöning av i lägsta lönegraden 3,060 kronor och i högsta lönegraden 3,816 kronor. Med hänsyn härtill har utskottet funnit det för instrumentmakaren beräknade arvodesbeloppet böra något reduceras, förslagsvis med 600 kronor till 3,400 kronor.

Då Kungl. Maj:ts här förevarande förslag i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran, skulle alltså det för personal- och driftkostnader erforderliga beloppet bliva (37,400—600) 36,800 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag, må å allmänna indragningsstaten från och med den 1 juli 1932 uppföra

a) till avlöning åt innehavaren av B. John F. och Svea Anderssons professur vid universitetet i Uppsala i elektricitetslära med särskild hänsyn till atmosfäriska urladdningar ett belopp av 12,000 kronor, därav 8,000 kronor lön och 4,000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte rätt till ett tillägg av 1,000 kronor å lönen efter fem års tjänstgöring,

b) till personal- och driftkostnader för institutet för högspänningsforskning vid nämnda universitet ett belopp av 36,800 kronor, att utgå med den fördelning, Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma.

Stockholm den 11 maj 1932.

På sammansatta stats- och bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från statsutskottet: herrar *Bergqvist, Nilsson* i Gränebo, *Pauli, Bengtsson* i Norup och *Nilsson* i Bonarp;

samt från bankoutskottet: herrar *Svensson, Johansson* i Östersund, *Winkler, Bäcklund* och *Forssell*.
